

ІНСТРУКЦІЯ № 23
з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти у разі виявлення вибухонебезпечних предметів

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпечного поводження у разі виявлення вибухонебезпечних предметів поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

1.2. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила поводження із вибухонебезпечними предметами.

2. Вимоги безпеки перед виявлення вибухонебезпечних предметів

2.1. Виникнення надзвичайних ситуацій, спричинених вибухами, несе значну загрозу життю та здоров'ю людей, а також системам життєзабезпечення населення.

Під вибухонебезпечними предметами слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, які здатні за певних умов (або при дії на них) вибухати.

2.2. До вибухонебезпечних предметів відносяться:

- **вибухові речовини** - хімічні з'єднання або суміші, здатні під впливом певних зовнішніх дій (нагрівання, удар, тертя, вибух іншого вибухового пристрою) до швидкого хімічного перетворення, з виділенням великої кількості енергії і утворенням газів.

- **боєприпаси**, до яких відносяться: бойові частки ракет, авіаційні бомби; артилерійські боєприпаси (снаряди, міни); інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни); ручні гранати; стрілецькі боєприпаси (патрони до пістолетів, карабінів, автоматів тощо).

- **піротехнічні засоби**: патрони (сигнальні, освітлювальні, імітаційні, спеціальні); вибухові пакети; петарди.

- **ракети** (освітлювальні, сигнальні); гранати; димові шашки.

- **саморобні вибухові пристрої** - це пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення: саморобні міни-пастки; міни сюрпризи, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки або речі, що привертають увагу.

3. Вимоги безпеки під час виявлення вибухонебезпечних предметів

3.1. Під час виявлення вибухонебезпечних предметів необхідно:

- негайно припинити усі роботи в районі виявлення вибухонебезпечного предмета (предметів);

- негайно (з безпечного місця) повідомити про знахідку чергові служби органів внутрішніх справ, уповноважені органи з питань надзвичайних ситуацій (телефон 101), поліцію (телефон 102), оперативному черговому управління з питань НС. Повідомлення робити не поспішаючи, чітко, із зазначенням точної адреси (орієнтирів) місця знаходження вибухонебезпечного предмета;

- не користуватися засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух);

- вивести (відвести) на максимальну відстань усіх людей (не менше 100 метрів), які знаходились поблизу, намагаючись рухатись назад по своїх слідах;

- позначити небезпечне місце добре видимим орієнтиром, де знаходиться цей предмет та огородити його від сторонніх осіб в тому числі дітей; Для огорожі можна використовувати різні підручні матеріали: дошки, жердини, гілки, мотузки, шматки матерії тощо.

- очікувати на безпечній відстані від місця знаходження вибухонебезпечного предмета на приїзд фахівців ДСНС, при цьому здійснюючи заходи щодо недопущення до небезпечної зони інших людей.

3.2. Категорично забороняється:

- палити та використовувати відкритий вогонь поблизу місця, де знаходиться вибухонебезпечний предмет або предмет схожий на нього;

- піднімати, витягувати з ґрунту, зрушувати з місця, кидати, ударяти і розбирати будь-які вибухонебезпечні предмети;

- переносити ці предмети в місця перебування людей.

3.3. У жодному випадку не підходьте до знайдених багать, що горять (особливо вночі). В цьому багатті може виявитися предмет, що може вибухнути.

3.4. Якщо ви опинилися поблизу вибуху, стримайте свою цікавість і не намагайтеся наблизитись до епіцентру, щоб подивитись або допомогти рятівникам. Найкраще, що ви можете зробити - залишити небезпечне місце.

Пам'ятайте! Розмінуванням, знешкодженням або знищенням вибухонебезпечних предметів займаються тільки підготовлені фахівці-санери, допущені до цього виду робіт.

3.5. У будь-якому разі при виявленні вибухонебезпечного предмета або предметів підозрілого характеру лише безумовне виконання заходів безпеки є гарантом того, що не станеться випадку каліцтва чи загибелі.

При виявленні вибухонебезпечних предметів негайно повідомте за номером 101!

4. Вимоги безпеки при знаходженні вибухонебезпечних предметів

4.1. Під вибухонебезпечними предметами слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, які здатні за певних умов (або при дії на них) вибухати. Ознаками, за якими можна визначити предмет як вибухонебезпечний, є характерна форма предмету (видовжена форма снаряду); наявність електричних дрітків, що стирчать з предмету або тягнуться до нього; дивні звуки, які лунають з предмету (цокання годинника, шипіння, виділення газу тощо); світлові сигнали, які подає предмет (мигання лампочки). Практично всі вибухові речовини отруйні, чутливі до механічних дій і нагрівання. Поводження з ними вимагає граничної уваги і обережності. Одна з основних причин нещасних випадків з вибуховими пристроями - грубе порушення елементарних правил безпеки.

4.2. Використання піротехнічних виробів

Використовуючи піротехнічні вироби, ви повинні пам'ятати, що горючі речовини та порох, які входять до їх складу - дуже небезпечні. При необережному поводженні з ними або неправильному зберіганні, вони легко розгоряються, що призводить до пожежі.

4.3. Існують загальні правила, які обов'язково необхідно виконувати:

- не можна носити піротехнічні іграшки у кишенях;
- не можна спалювати їх у багатті;
- не можна розбирати вироби та піддавати їх механічним впливам;
- не можна працювати з піротехнічними виробами у нетверезому стані;
- не палити, працюючи з піротехнікою;
- зберігайте піротехнічні вироби у недоступному для дітей місці;
- не допускайте відкритого вогню в приміщенні, де зберігаються вироби;
- зберігайте їх на значній відстані від нагрівальних приладів;
- пам'ятайте, що піротехнічні вироби бояться вологи - це може позначитись на їх роботі;
- якщо піротехнічні вироби відсиріли, не сушить їх на батареях опалення або печах;
- не використовуйте піротехнічні вироби для бешкетування, застосовуйте їх тільки за призначенням.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Є декілька ознак, що дозволяють припустити, що маємо справу з вибуховим пристроєм. Слід звертати увагу на:

- припарковані біля будівель автомашини, власник яких невідомий або державні номери якої не знайомі мешканцям, а також коли автомобіль давно непорушно припаркований;
- наявність у знайденому механізмі антени або приєднаних до нього дротів;
- звуки, що лунають від предмету (цокання годинника, сигнали через певний проміжок часу), миготіння індикаторної лампочки;
- наявність джерел живлення на механізмі або поряд з ним (батарейки, акумулятори тощо);
- наявність розтяжки дротів або дротів, що тягнуться від механізму на велику відстань.

5.2. Якщо знайдений предмет видається підозрілим, потрібно повідомити про нього працівників міліції чи ДСНС.

5.3. Якщо знайдено забуту річ у громадському транспорті, доречно опитати людей, які знаходяться поряд. Бажано встановити, кому річ належить або хто міг її залишити. Якщо господаря встановити не вдається, потрібно негайно повідомити про знахідку водія.

5.4. У разі знаходження підозрілого предмета у під'їзді будинку, потрібно опитати сусідів, можливо, він належить їм. У разі неможливості встановити власника - негайно повідомити про знахідку до найближчого відділення міліції, до військкомату, органів місцевого самоврядування, підрозділу ДСНС за телефоном «101».

5.5. Якщо підозрілий предмет знайдено в установі, потрібно негайно повідомити про знахідку адміністрацію.

Директор _____

Жанна ДОБРОВОЛЬСЬКА